

PREDMETNI IZPITNI KATALOG ZA STORITEV IN ZAGOVOR

Predmetni izpitni katalog je določil Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje na 106. seji 21.03. 2008 in se uporablja od spomladanskega roka 2010, dokler se z Maturitetnim izpitnim katalogom ne določi novi.

Po Predmetnem izpitnem katalogu opravljajo poklicno maturo kandidati, ki so končali zadnji letnik izobraževanja po naslednjih izobraževalnih programih:

Ime programa	Datum sprejema (objave v Ur. L)
ZDRAVSTVENA NEGA SSI	Ur. l. RS, št., 53/2008
ZDRAVSTVENA NEGA PTI	Ur. l. RS, št., 53/2008

VSEBINA

1 UVOD

2 IZPITNI CILJI

3 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

3.1 Oblike in načini ocenjevanja

3.2 Zgradba izpita

3.2.1 Izdelek oziroma storitev

3.2.2 Zagovor

4. ZNANJE IN KOMPETENCE, KI SE PREVERJAJO NA POSAMEZNI RAVNI ZAHTEVNOSTI

5. TIPI NALOG, PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ IN PRIMERI OCENJEVANJA

6. PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

1 UVOD

Storitev in zagovor opravlja kandidat, ki je uspešno opravil vse obveznosti programa zdravstvene nege, kot 4. predmet poklicne mature.

Kandidat opravlja izpit na enem od oddelkov zdravstvenih ali socialnovarstvenih zavodov.

Kandidat izvaja zdravstveno nego pri pacientu, ki ga določi učitelj ali mentor na tem oddelku.

Storitev in zagovor traja od 6 do 8 ur in vključuje:

- zdravstveno nego pri pacientu,
- vodenje dokumentacije o zdravstveni negi,
- zagovor.

Zagovor obsega predstavitev zdravstvene nege pri pacientu in utemeljitev posameznih negovalnih intervencij.

2 IZPITNI CILJI

Na izpitu poklicne mature kandidat :

- dokaže stopnjo praktične usposobljenosti na poklicnem področju,
- povezuje strokovno teoretična in praktična znanja,
- ugotovi negovalni problem in načrtuje potek dela,
- izbere ustrezen pristop in negovalne intervencije pri opravljanju nalog zdravstvene nege,
- dokaže sposobnost celostne oskrbe pacienta,
- izbere in uporabi ustrezne pripomočke,
- upošteva predpise s področja varnosti in zdravja pri delu,
- racionalno rabi energijo, material in čas,
- uporablja strokovno terminologijo,
- komunicira v skladu s principi kakovostne medsebojne komunikacije,
- vodi dokumentacijo.

3 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

3.1. Oblike in načini ocenjevanja

Znanje se preverja praktično in ustno z zagovorom.
Med izpitom dijak izpolnjuje dokumentacijo.

Pri storitvi se bodo ocenjevala naslednja področja:

Področje ocenjevanja	Merila ocenjevanja	Število točk
1 načrtovanje	Priprava na delo in komunikacija	do 20
	Ugotavljanje potreb po zdravstveni negi	
	Načrtovanje negovalnih intervencij	
2 izvedba	Priprava pacienta, materiala in prostora	do 50
	Izvedba storitve	
	Upoštevanje pravil varnosti in zdravja pri delu	
3 dokumentacija	Poročilo	do 10
4 zagovor	Predstavitev zdravstvene nege pri pacientu	do 20
	Utemeljitev posameznih negovalnih intervencij	

3.2. Zgradba izpita

Oblika izpita poklicne mature je:

- **storitev in zagovor**

Kandidat opravlja storitev pri pacientu na enem od oddelkov zdravstvenih ali socialnovarstvenih zavodov.

Kandidat pri pacientu izvaja zdravstveno nego po procesni metodi.

Kandidat izpolni dokumentacijo zdravstvene nege.

Na zagovoru kandidat predstavi zdravstveno nego in utemelji posamezne negovalne intervencije.

3.2.1. Storitev

Storitev in zagovor traja od 6 do 8 ur.

Kandidat mora biti urejen in imeti ustrezno delovno obleko, obutev in pripomočke, kot se zahteva za opravljanje praktičnega pouka na bolniškem oddelku.

Pri izvajanju storitve pri pacientu uporablja pripomočke za izvajanje zdravstvene nege, ki so na razpolago na bolniškem oddelku, kjer izvaja storitev.

Kandidat vodi dokumentacijo zdravstvene nege.

3.2.2. Zagovor

Zagovor traja do 20 minut.

Zagovor obsega:

- predstavitev zdravstvene nege, ki jo je kandidat izvajal pri pacientu
- utemeljitev posameznih negovalnih intervencij

Pri strokovnem zagovoru kandidat utemeljuje uporabo izbranih negovalnih postopkov, uporabo materiala in pripomočkov, upoštevanje predpisov iz varnosti in zdravja pri delu ter predpisov kodeksa etike v zdravstveni negi.

Kandidat predloži dokumentacijo (poročilo), ki jo je vodil v času izvajanja storitve pri pacientu

**4 . ZNANJA IN KOMPETENCE, KI SE PREVERJAJO NA POSAMEZNI RAVNI
ZAHTEVNOSTI**

Kandidat na izpitu poklicne mature izkaže splošne in poklicne kompetence:

- Izvaja zdravstveno nego pri različnih bolezenskih stanjih:

KOMPETENCE	ZNANJA IN SPRETNOSTI
• Izvaja zdravstveno nego pacienta z obolenjem srca in ožilja • Izvaja zdravstveno nego pacienta pri obolenjem dihal • Izvaja zdravstveno nego pacienta z obolenjem prebavil • Izvaja zdravstveno nego pacienta z obolenjem sečil • Izvaja zdravstveno nego pacienta z obolenjem krvi • Izvaja zdravstveno nego	• Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti dihanja in prepozna vitalno ogroženega opazuje in meri dihanje vzpodbuja pacienta k samostojnosti v življenjski aktivnosti dihanja vzdržuje prosta dihalna pota namešča v ustrezen položaj za lažje dihanje vzdržuje mikroklimo nudi pomoč pri izkašljevanju sodeluje pri aplikaciji kisika, inhalacij in aspiraciji zgornjih dihalnih poti dokumentira • Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje vzpodbuja pacienta k samostojnosti v življenjski aktivnosti prehranjevanja in pitja prepozna težave pri požiranju in opažanja sporoča nadrejenemu ukrepa ob težavah in zapletih prehranjevanja hrani per os pri normalnem požiralnem refleksu servira hrano svetuje ali namesti pacienta v ustrezen in udoben položaj za hranjenje sodeluje pri hranjenju pacienta preko hranilnih sond izvaja zdravstveno nego z infuzijo: nadzor, nastavi, menja, odstrani infuzijski sistem in raztopino

pacienta z obolenjem endokrinih žlez - Izvaja zdravstveno nego pacienta z nevrološkim obolenjem - Izvaja zdravstveno nego pacienta s kirurškim obolenjem - Izvaja zdravstveno nego pacienta z onkološkim obolenjem - Izvaja zdravstveno nego pacienta z infekcijskim obolenjem - Izvaja zdravstveno nego pacienta z obolenjem čutil, okvaro sluha, vida - Izvaja zdravstveno nego pri različnih duševnih stanjih pacienta - Izvaja zdravstveno varstvo žensk ali zdravstveno nego pacientke z ginekološkim obolenjem - Izvaja zdravstveno nego otroka ali mladostnika pri različnih bolezenskih stanjih	meri in beleži bilanco tekočin dokumentira opravljene intervencije zdravstvene nege, posebnosti in spremembe zdravstvenega stanja Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje vzpodbuja in vzdržuje samostojnost pri izločanju in odvajanju prepozna odstopanja od normalnega izločanja in odvajanja zagotavlja zasebnost in primeren položaj pri izločanju in odvajanju uporablja pripomočke za inkontinenco namešča posteljno posodo in urinsko steklenico neguje osebo s stalnim urinskim katetrom, prazni in menja urinsko vrečko, odstrani urinski kateter izvaja zdravstveno nego pri bruhanju sodeluje pri aplikaciji mehčal, odvajala in klizme po naročilu zdravnika sodeluje pri zdravstveni negi pacienta z izločalno stomo dokumentira odvzame in poskrbi za transport kužnin za preiskave Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega spremlja, izvaja in spodbuja k samostojnosti pri gibanju pomaga in namešča pacienta v primeren položaj upošteva načela ergonomije pri dvigovanju in premeščanju pacientov pravilno uporablja pripomočke in opremo pri gibanju preprečuje komplikacije dolgotrajnega ležanja izvaja transport pacientov izvaja zdravstveno nego pacienta z razjedo zaradi pritiska dokumentira opravljene intervencije zdravstvene nege, posebnosti in spremembe zdravstvenega stanja pacienta Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti spanje in počitek ureja pacientovo okolje in posteljno enoto spremlja, spodbuja in skrbi za spanje in počitek poskrbi za prijetno in mirno okolje v času spanja in počitka ukrepa pri odstopanju od normalnega spanja in počitka dokumentira opravljene intervencije zdravstvene nege, posebnosti in spremembe zdravstvenega stanja Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti oblačenje in slačenje spodbuja in nudi pomoč pri življenjski aktivnosti oblačenja in slačenja ter ukrepa pri odstopanju od samostojnosti ustrezno rokuje s čistim in umazanim perilom svetuje primerno kvaliteto oblačil upošteva navade oblačenja pacienta Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti vzdrževanje normalne telesne temperature Opazuje in meri telesno temperaturo
---	--

	prepozna znake povišane in znižane telesne temperature sodeluje in izvaja zdravstveno negovalne in terapevtske posege v smislu zvišanja ali znižanja telesne temperature dokumentira • Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti osebna higiena in urejenost Ugotovi stopnjo samooskrbe in spodbuja pacienta pri življenjski aktivnosti osebne higiene in urejenosti pomaga in izvaja osebno higieno glede na potrebe pacienta zagotavlja zasebnost pri izvajanju osebne higiene pacienta upošteva navade pri osebni higieni in estetske urejenosti pacienta opazuje stanje kože in sluznic ter prepozna odstopanja dokumentira opravljene intervencije zdravstvene nege • Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju ocenjuje fizično in psihično ogroženost pacienta pri različnih bolezenskih stanjih izvaja ukrepe za preprečevanje okužb izvaja ukrepe za psihično in fizično varnost pacienta dokumentira • Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti izražanje čustev, odnosi z ljudmi in komunikacija izvaja učinkovito komunikacijo s pacientom pacienta posluša upošteva načela kodeksa etike prepozna različna čustvena stanja pri pacientu in se primerno odzove • Izvaja zdravstveno nego pri življenjski aktivnosti koristno delo, razvedrilo in rekreacija Spodbuja pacienta k fizični in psihični aktivnosti, vključevanju v prosotočasne dejavnosti in h koristnemu delu
• Sodeluje pri diagnostično terapevtskih posegih in postopkih • Načrtuje in izvaja negovalne intervencije	• Pripravi pacienta, material in pripomočke in prostor za izvajanje zdravstvene nege • sodeluje pri pripravi in izvaja diagnostično-terapevtske posege • izvaja zdravstveno nego po diagnostično terapevtskih posegih • sodeluje pri aplikaciji terapije • izvaja telesne meritve in meritve vitalnih funkcij • izvaja negovalne intervencije pri sprejemu, odpustu in premestitvi pacienta • sodeluje pri oskrbi ran, drenažah in sukcijah • prepozna bolečino in izvaja zdravstveno nego pri akutni in kronični bolečini • dokumentira

• Prepozna potrebe in nudi prvo pomoč • Sodeluje pri intervencijah nujne medicinske pomoči	• opazuje in prepozna akutno prizadetega in ustrezno ukrepa • sodeluje pri triaži • izvaja intervencije prve pomoči • izvede temeljne postopke oživljanja • sodeluje pri dodatnih postopkih oživljanja • dokumentira in poroča po protokolu nadrejenemu • zagotavlja varnost pacientov in poškodovancev in okolja, sebe ter sodelavcev

5. TIPI NALOG, PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ IN PRIMERI OCENJEVANJA

PRIMER STORITVE IN ZAGOVORA

a) **Naslov:** *Zdravstvena nega pacienta z obolenji srca in ožilja*

b) Opis storitve

Kandidat ugotovi potrebe pacienta glede na življenjske aktivnosti. Glede na ugotovljene potrebe, načrtuje svoje delo in negovalne intervencije, ki jih bo pri pacientu izvajal. Samostojno ali v sodelovanju z negovalnim timom izvede načrtovane negovalne intervencije. Dokumentira in poroča.

c) Zagovor

Kandidat samostojno predstavi zdravstveno nego, ki jo je načrtoval in izvajal pri pacientu z obolenjem srca in ožilja, glede na ugotovljene potrebe po življenjskih aktivnostih. Utemelji uporabo posameznih negovalnih intervencij. Preko vodenega strokovnega razgovora analizira svoje delo. Predloži dokumentacijo, ki jo je vodil med izvajanjem storitve.

Primer vrednotenja storitve

Področje ocenjevanja	Merila ocenjevanja	Število točk	Doseženo število točk
1 načrtovanje	Priprava na delo in komunikacija (urejenost, ustrezni pripomočki, higiensko. umivanje in razkuževanje rok, komunikacija)	do 5	
	Ugotavljanje potreb po zdravstveni negi (spremlja življenjske aktivnosti in pri vsaki ugotovi potrebe pacienta)	do 10	
	Načrtovanje negovalnih intervencij (na osnovi ugotovljenih potreb načrtuje posamezne negovalne intervencije)	do 5	

2 izvedba	Priprava pacienta, materiala in prostora (pripravi pacienta material in prostor za izvajanje negovalnih intervencij, medicinsko tehničnih posegov in postopkov)	do 5	
	Izvedba storitve (posamezne intervencije izvede v skladu s standardi in normativi zdravstvene nege)	do 35	
	Upoštevanje pravil varnosti in zdravja pri delu (upošteva pravila varnega dela, ne ogroža sebe in drugih,, preprečuje prenos okužbe)	do 10	
3 dokumentacija	Poročilo (dokumentira svoje delo, napiše poročilo)	do 10	
4 zagovor	Predstavitev zdravstvene nege pri pacientu (celostno predstavi zdravstveno nego pri pacientu, ki jo je izvajal v času storitve)	do 10	
	Utemeljitev posameznih negovalnih intervencij (utemelji izbiro posameznih postopkov in vrednoti svoje delo)	do 10	
	SKUPAJ:		

6. PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami so navedene v Maturitetnem izpitnem katalogu.